

VIER WANDELAARS EN EEN SICILIAAN

Marion Pauw
Elle van Rijn
Roos Schlikker
Femmetje de Wind

Vier wandelaars en een Siciliaan

Roman

the house of books

Naar een idee van Elle van Rijn

© Marion Pauw, Elle van Rijn, Roos Schlikker & Femmetje de Wind, 2022

© The House of Books, Amsterdam 2022

© Omslagbeeld: Studio Jan van Zomeren, Amsterdam

Omslagontwerp: Margo Togni, Renkum

Auteursfoto: © Yvette Kulkens

Visagie: Elles Nijkamp

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 6334 0

ISBN 978 90 4436335 7 (e-book)

NUR 301

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Proloog

Lot

Ze zeggen dat de mens twee drijfveren heeft: liefde en angst. Natuurlijk zou ik heel braaf hebben geroepen dat het liefde is – alleen maar liefde die stuurt wie ik ben en wat ik doe. Maar toen Joy twee weken geleden binnenstormde en ik haar mond zag bewegen, krampte het in mijn kruis.

Joy kwam nooit op een doodgewone dinsdagnamiddag aan-waaien. 's Avonds stond ze weleens opeens voor de deur. Als er een minnaar was weggelopen of wanneer het haar niet lukte zich te concentreren op haar tekst, of als ze vond dat zij een rol had moeten spelen in plaats van 'die hysterische Eucalypta met die enge neus'. Maar aan de banaliteit van mijn gezinsleven die zich aan het begin van elke avond opdrong – kinderen naar sportklasjes, boodschappen doen, een wokschotel in elkaar draaien – onttrok Joy zich het liefst. Toch stond ze daar, en terwijl haar mond bewoog kneep alles onder mijn baarmoeder zich samen.

Het is een misverstand te denken dat het bange in je borst woont. Wie ooit opeens moest remmen voor een wild dier dat in de nacht de weg oversteekt en je met rode ogen door de voorruit aankijkt, weet dat diepe, hevige angst niets te zoeken heeft boven je middenrif. Angst nestelt zich in de laagte.

Sinds die namiddag zeurt het in mijn lijf. Joy's lippen vormden letters die als vanzelf tot woorden werden gesmolten. Woorden die ik eerst niet goed begreep. Woorden die na een tijdje beelden werden. Beelden die ik in mijn hoofd heb gesmeed en die ik niet meer weggedacht krijg.

Terwijl ze praatte staaarde ik naar die lippen, een vleugje parelmoer in de gloss. Pas toen ze een tijdje niet meer bewogen, realiseerde ik me dat ik een vraag moest beantwoorden.

‘Heb je écht nooit iets geweten?’ vroeg ze nogmaals, nu dwingend.

Heb ik echt nooit iets geweten? Wat een onzin om te denken dat je na veertien jaar huwelijk elke dagelijkse stap van de ander kent. Want wat is weten? Een rare gedachte die plots in je kop opduikt. *Hij zal toch niet...?* Een schichtige blik. *Wat kijkt-ie raar.* Een joviale schouderklop. *Au.* Te hard. Alsof je zijn mattie bent. Ben je een schaap als je geen idee hebt dat je hier conclusies aan moet verbinden? Of durf je te vertrouwen? En laat je je leiden door liefde in plaats van angst?

Misschien was het liefdevol dat ik zo lang zweeg. Dat kan ik goed. Mijn kop houden. Of simpelweg doorbabbelen zonder echt iets te zeggen, wat in feite hetzelfde is. Gewoon flink zijn, rug recht, dat werk. Maar Joy had hem opgebeld terwijl ze naast me zat en had gezegd dat hij nu naar huis moest komen. Dat het belangrijk was. Joy praat graag in hoofdletters. Zelf is ze een wandelend uitroepteken. Haar luide stem, haar uitbundige manier van kleden, haar lach die klettert als een steiger die op een stoep bruusk door bouwvallers in elkaar wordt gezet. Er is niemand die om Joy heen kan. En Jos al helemaal niet.

‘Lobbes, jij meldt je binnen een kwartier bij Lot en dan gaan jullie eens heel, heel goed praten!’

Het was Joy die Jos de naam Lobbes had gegeven. Lot en Lobbes, dat vond ze geestig. Lobbes zelf vond ze iets minder geestig. Nou ja, ze vond eigenlijk niets van hem. Zoals je van de kleur beige niets kunt vinden.

‘Lobbes is er nu eenmaal,’ zei ze altijd. Toen we nog vaak samen uitgingen, maakte ze luidruchtig grappen omdat ik al samenwoonde. ‘Je bent een burgertrutje,’ sneerde ze. Ze bedoelde het niet kwaad,

het contrast tussen mij en haar was domweg vrij groot. Joy met haar laag uitgesneden truitjes ('je mag best een beetje decolleteren als vrouw'), haar sterke verhalen, haar grappige imitaties van bekende acteurs ('ik heb een uit-ste-ken-de Meryl Streep in huis'). We concurreerden niet, nooit. Alle passie was voor Bassie. En ik, Adriaan, bekeek het vrolijk, nam nog een biertje en kroop 's nachts tegen de stevige billen van Lobbes.

Tien minuten nadat Joy hem thuis had verordonneerd stak Jos de sleutel in het slot.

Zijn blik die meteen richting de punten van zijn schoenen ging toen hij de kamer binnenkwam, verraadde hem. Schaamte doet je altijd naar beneden kijken. En ik, ik keek naar hem. En zag opeens een veeg grijs in zijn haar die me eerder nog niet was opgevallen.

'Willen jullie misschien een wijntje?' murmelde hij.

Niemand gaf antwoord.

'Lobbes. Lot. PRA-ten.' Als Joy niet alleen in hoofdletters, maar ook in afgemeten lettergrepen spreekt, dan weet je dat het menens is.

Dus daar zaten we. Lot en Lobbes. Het uitroepteken had met veel gewapper van haar jaspanden het huis verlaten. Ons huis. Dat was het nog steeds. Maar nu zat er een man tegenover me die ik niet bleek te kennen aan een tafel die me plotseling vreemd was. Onze monden bewogen. Hij die zijn hand naar me reikte. Mijn armen die slap langs mijn lichaam hingen. Opeens mompelde hij: 'Drukke dag gehad? Veel gekkies?'

Ik haalde mijn schouders op. 'Jos, ik... Moet je me iets vertellen?'

En toen knikte hij. Waarna onze monden stil bleven staan. Ventielen van een opblaasbed. Alle lucht was uit ons gelopen.

'IK LUST WEL EEN MAMMOET.' Godzijdank kwam Noelle binnenderen. 'Mijn biotoets ging echt zoouou slecht. O en mam, mijn sporttas ruikt heel raar. Alsof er een dier in zit dat drie weken geleden is vergaan. Kun jij daar wat aan doen?'

Opgelucht sprong ik op. Uitstel van executie. De executie van mij. Van Jos. Van ons. ‘Ga maar even zitten jij,’ zei ik, terwijl ik Noelles kicksen begon open te wrikken en de scheenbeschermers die zich in haar puberspek hadden genesteld losbikte. Zweetlucht walmde om ons heen, nog sterker dan de odeur van een dode bunzing die van haar spullen afkwam. Ik had geen idee of de lucht van haar of van mij afkomstig was.

Jos zat nog steeds aan tafel, onbeweeglijk, als een ornament. Een Chinese vaas midden tussen de oude kranten en boekjes van de huiswerkbegeleiding. Een vaas die al gebroken was, maar waarvan je dat pas zou opmerken als je hem optilde en hij in je handen uiteen regende.

De dagen erna was alles alsof Joy die dinsdagmiddag nooit op de stoep had gestaan. Ik liet elke ochtend Kees de Bouvier uit. *Doorgaan*. Ik hielp Jani met de priemgetallen voor wiskunde. *Doorgaan*. Ik juichte toen Noelle een penalty stopte. Ze stond in het doel als een reuzin. Haar krijg je ook niet omver. *Doorgaan*.

Jos en ik maakten grapjes aan tafel, we keken een serietje op de bank, we vroegen hoe het op het werk ging. Maar er was een beleefdheid in ons gesloten die vreemd aanvoelde. Niemand kon zien hoe alleen we opeens waren in dat overvolle huis van ons. Er lag een stilte onder het geluid van alledag. Het geluid dat niet meer geruststellend normaal was. Het geluid dat niet meer klonk als thuis.

Ze zeggen dat de mens maar twee drijfveren heeft: liefde en angst. Maar wat als je bang bent geworden voor de liefde die er niet meer is?

Een week later. De keukentafel waar al lang geen Chinese vaas meer stond – die keek in de kroeg Formule 1 – werd bezet door Joy. Ze had mijn hand gepakt en was klaar om het gesprek te openen. Maar ik lulde eroverheen. Ik vroeg naar haar werk, altijd een reden voor een tsjechoviaanse monoloog. ‘En hoe is het met je agent? Heeft die

nog iets moois voor je op stapel staan? Vast wel,' rebbelde ik. 'Volgens mij ben jij de grootste naam uit zijn stal. Een paradepaardje. Toch? Nou kom, vertel eens, ik wil alles horen.'

Heel even flikkerde er in de ogen van Joy een trots lichtje. Ze hield een heel verhaal over haar manager, het ging over afwijzingen, jongere generatie, seksscènes. Ik luisterde half. Toch was er iets in haar woorden wat me prikkelde. Want er klonk gesnuif. Gesnuif dat uit mij kwam. 'Lot! Moet je huilen? Meisje toch, jij huilt nooit!'

Joy opende haar armen en drukte me tegen haar boezem. Weerloos. Willeloos. Een dwangbuis van vlees, dat was ze. En hoewel ik me wilde verzetten, werd mijn lichaam langzaam slap. Ik leunde tegen haar zachte borsten, haalde diep adem en opeens hoorde ik het mezelf zeggen: 'Joy, ik moet hier een tijdje weg.'

Joy keek me aan en begon te grijnzen. 'Goed idee! Zullen we een week zon pakken? Ik ben zo bleek.'

'Lopen!' Mijn basstem botste tegen de keukenwanden. 'Ik moet lopen.'

'Sorry?' vroeg Joy, niet gewend dat haar verhalen onderbroken werden.

'Ik moet lopen. Gewoon, letterlijk stappen zetten, Joy. Ik kom hier thuis niet vooruit. Ik weet niet wat ik moet. Klemgezet, dat ben ik. En dat heb jij gedaan.'

Joy's wenkbrauwen schoten omhoog. 'Nou, dat heeft Jos gedaan. Ik ben alleen maar een goede vriendin.'

Ze had gelijk natuurlijk. Maar zonder Joy zou alles nog gewoon zijn geweest. Het gewone leven dat veilig was. Een prettig nestelen in het kuiltje onder zijn sleutelbeen. 'Fijne dag gehad?' 'Mmm.' Een antwoord dat ik zo lang zonder enig wantrouwen heb aangehoord.

Toch verzachtte mijn stem toen ik verder praatte. 'Sorry. Natuurlijk. Dit is niet jouw schuld. Jij bent de beste vriendin. En daarom... nou ja. Ik heb altijd al het Pieterpad willen lopen. Eigenlijk wilde ik zoiets komende zomer met Jos doen, maar...'

De lucht liet zich met moeite naar binnen zuigen. Uiteindelijk zei ik het nog maar eens, inmiddels piepend in de hoogte. 'Joy, ik moet lopen.'

Het is nu vier dagen later. Verrassend snel heeft Joy zich na de eerste schrik ('Wandelen?!') herpakt, de tickets waren gekocht voor ik het wist. Ik haal een laatste doekje over de tafel wanneer de deurbel gaat. Ik pak mijn rugtas waarmee ik zo vaak met Lobbes door de bergen ben getrokken. Hij geeft me een banaan mee voor onderweg naar het vliegveld.

'Zul je voorzichtig zijn?' vraagt hij.

Ik knik en antwoord: 'Zul jij voorzichtig zijn?'

Ik hoor de beladenheid in mijn woorden. Voorzichtig met wat? Dat wat ik nooit had mogen weten?

Hij loopt op me af. Zijn buik puilt over zijn broekband. Zijn armen gespreid.

'Kom eens even hier.'

Net op het moment dat hij me wil omhelzen, buk ik. Ik doe het niet eens expres, maar mijn veter zit los. De veter van mijn stevige wandelschoenen. Wanneer ik overeind kom, staat hij hulpeloos naast me.

'Nou, kop op!' zeg ik vrolijk. En ik geef hem een schouderklop. Te hard.

'Dag Lobbes.'

'Dag Lot.'

Joy

Soms zou je willen dat je onwetend was gebleven. In mijn geval: dat ik niet door het Vondelpark was gefietst en Lobbes daar onverwacht had zien joggen in een hip trainingspak. Eerst was ik in de lach geschoten. ‘Wat loop jij hier nou sportief te doen, Lobbes?’ wilde ik roepen. Maar ik zag dat hij op iemand af rende die kennelijk op hem stond te wachten. Ik volgde het stel tot ik lang genoeg had gekeken om zeker te weten dat mijn ogen niet logen. Zonder aankondiging was ik naar mijn geboortedorp gegaan. Krommenie, een plek waar alles sinds ik het vijfentwintig jaar geleden achter me heb gelaten, hetzelfde is gebleven. Iets wat even beklemmend als bevrijdend is.

Lot was aangenaam verrast geweest. ‘Joy, wat gezellig!’ had ze geroepen. Haar brede Lot-lach was echter snel van haar gezicht verdwenen toen ik haar vertelde waarom ik zo spontaan langskwam. Ik vroeg of ze nooit iets had vermoed. Het antwoord op mijn vraag was ze me schuldig gebleven. ‘Ik in elk geval niet!’ had ik toen maar gezegd. Lot denkt dat ik Lobbes saai vind – sec genomen is hij dat ook –, maar ik vond hem perfect voor haar. PERFECT! Dus zei ik dat ze moesten praten, omdat communicatie de enige manier is om dit te boven te komen. Haar armen, die ik eigenlijk alleen maar ken in volle actie, hingen slap langs haar lichaam.

Een kwartier later zaten ze samen tegenover me, als twee veroordeelden op de beklagdenbank. Mijn ogen schoten van hem naar haar en weer terug, als een regisseur die zijn close-ups zorgvuldig

heeft gedecoupeerd om niets van het drama te hoeven missen. Lobbes met zijn vierkante hoofd, bruin stekelig haar, twee ogen die meer dan gemiddeld uit elkaar staan, en het hart zogezegd op de juiste plek. Lot als zijn vrouwelijke tegenhanger, met witblond haar dat net zo borstelig was als dat van Lobbes en met felblauwe ogen die je niet, nooit niet, uit de weg kunt gaan omdat ze doorgaans sprankelen van energie. Behalve nu.

Na een aarzelende start van Lobbes spoorde ik Lot aan om te zeggen hoe zij zich voelde. Maar het gesprek sloeg dood als bier in een vet glas. Noem het beroepsdeformatie, maar als actrice heb ik feilloos door wanneer woorden uit het hart komen of leeg zijn. Wanneer het gevoel of het hoofd spreekt.

Ik stond op. 'Kennelijk werkt het niet als ik erbij ben, maar praat alsjeblieft met elkaar!' Dat ik eigenlijk weg moest omdat ik een afspraak had met mijn agent, zei ik er niet bij. Ik gaf Lot een stevige knuffel om haar te laten merken dat ik er voor haar was, dat het linksom of rechtsom wel goed zou komen, maar ik kreeg geen Lot-kracht terug. De blik die ze me toewierp voordat ik met mijn gesponsorde trenchcoat de woning verliet, gaf me buikpijn. Mijn vriendin die mij altijd uit de wind had gehouden, dreigde nu zelf te worden weggeblazen.

Dat het echte ongeluk toen nog moest komen, daar had ik nog geen idee van. Nietsvermoedend nam ik de bus van Krommenie terug naar Amsterdam, om met opgeheven hoofd het vaste eetcafé van mijn agent binnen te wandelen. Ik had me verheugd op het etentje met Robert, hij had vast een nieuwe rol voor me. Zijn enthousiasme aan te telefoon was niet te missen. Een aanbieding voor een film of toneelstuk zou niet alleen een boost zijn voor mijn ego, maar ook voor mijn lege bankrekening. Beroemdheid op zich levert geen klinkende munt op. Vorige week nog werd mijn pinpas geweigerd en moest ik van de caissière alle boodschappen terugleggen. Gelukkig dat de bedrijfsleider me wél herkende, anders was het nog veel

gènanter geworden. Nu Robert me had uitgenodigd, vertrouwde ik erop dat ik snel weer aan het werk zou zijn.

Maar het gesprek kreeg een heel andere wending. Het zou me aan diepgang voor karakterrollen ontbreken, en ik zou inmiddels te oud zijn voor de commerciële bulk. Robert had zijn woorden iets subtieler gekozen, en het had even geduurd voor de betekenis volledig tot me doordrong. Had hij nou werkelijk aangekondigd dat hij onze samenwerking wilde stopzetten? Omdat ik uitgerangeerd zou zijn, *passé*?

Voor de tweede keer die dag was ik de deur uit gestormd. Wat dacht hij wel niet?! Ik was degene die zijn *agency* naam had gegeven in een tijd dan niemand nog van Robert Talent Agency had gehoord. Mijn succes in de hitserie *Harten Vier* had hem niet alleen geld opgeleverd, maar hij had er ook als agent naam door kunnen maken. En alleen maar omdat het de laatste jaren wat stilletjes was geweest wat boekingen betreft, had hij het in zijn doorgesnoven poffertjeskop gehaald om mij aan de kant te zetten?!

Op pure adrenaline was ik op mijn fiets naar Amsterdam-Noord gesjeesd. Voordat ik in mijn appartementje was aangekomen, had ik al een plan bedacht om wraak te nemen. Ik zou Robert weleens leren wie van ons het machtigst was. Binnen een uur had ik alle *agency*'s gemaïld dat ik was 'vrijgekomen' en dat ik openstond voor een gesprek. Daarna had ik een fles wijn opengetrokken en me met een dekentje op de bank genesteld. Tevreden had ik bedacht dat ik deze ervaring weer mooi aan mijn Stanislavski-toolbox met *emotional memories* kon toevoegen. Vanuit echte ervaring had ik die dag mogen voelen hoe het was om ontslagen te worden. Afwijzing was een groot thema in de gevoelswaaier.

Maar nu, een week later, heb ik, afgezien van wat bedankjes op mijn mail, nog geen enkele serieuze reactie ontvangen. Mijn telefoon is zo stil dat ik hem van zeshoog uit mijn raam zou willen smijten. Het enige appje dat ik krijg is van mijn acteursclubje. Ze vragen of ik zin

heb om een hapje mee te gaan eten. Ze hebben me al zo'n tijd niet gezien. Ik zeg dat het me éinig lijkt, maar dat ik helaas te druk ben. Te druk? De waarheid is dat ik gewoon geen geld heb om in zo'n chique tent te gaan dineren. Mijn wanhoop loopt zelfs zo hoog op dat ik begin te fantaseren over een schandaal of een ongeluk – naakt gaan shoppen in De Bijenkorf of onder een tram lopen – om de aandacht weer op mezelf te vestigen. Me laten ontvoeren? Er moet iets beters te verzinnen zijn. Ik ken een actrice die op latere leeftijd cabaretière is geworden, een ander is nu succesvol schrijfster. Ik word opgeschrikt uit mijn gedachten als de bel gaat. In mijn huispak dat ik al drie dagen en nachten niet heb uitgedaan loop ik naar de voordeur. Het is mijn Senegalese buurman met een envelop die per ongeluk in zijn bus was beland. Een blauwe envelop.

De belastingschuld blijkt niet hoog – ik heb weinig verdiend het afgelopen jaar –, maar als er niets op je rekening staat, is dat evengoed een probleem. What the fuck! What the fuck! Onwillekeurig denk ik aan Lot. Voor het eerst in mijn leven zou ik in haar schoenen willen staan. Ik zou dat gezin willen zijn, met kinderen die je je bloedjes kunt noemen, eten dat steevast om zes uur op tafel staat, een hond die ruikt als hond. In een dorp waar ze je bij je naam noemen bij de bakker en de slager, gewoon omdat je daar vaak komt, niet omdat ze je van tv kennen. Een leven waarin je niet je best hoeft te doen om iemand te zijn. Ja, ik zou Lot willen zijn, zelfs met het idee dat Lobbes...

In elk geval moet ik terug naar haar, en naar onze decennia oude vriendschap. Terug naar waar het ooit begon.

Wanneer ik bij Lot binnenkom, springt Kees meteen tegen me op en begint hij tegen mijn been te rijden.

'Af, Kees, af!' zegt Lot fel.

'Ik dacht dat Kees een meisje was,' zeg ik verbaasd.

'Dat is ze ook,' zegt Lot. 'Thee?'

Er lijkt niks veranderd met een week geleden. De schoenen slin-

geren nog steeds over de vloer, de afwas staat nog op het aanrecht, de foto van een vrolijk lachend gezin hangt nog aan de muur.

‘Zo, hoe is het hier nu?’ vraagt ik Lot. Haar ogen kleuren even felblauw als altijd, maar haar uitdrukking is dof.

‘Zijn gangetje.’ De thermoskan waaruit ze een kop thee voor me inschenkt sist.

‘Hebben jullie met elkaar gesproken?’

‘Zeker wel,’ zegt ze met opgetrokken wenkbrauwen om overtuigend over te komen. ‘Nog niet alles natuurlijk, maar dat komt wel. Leuke blouse, nieuw?’

Ik kijk naar wat ik aanheb. ‘Nee. Oud. Heeft Lobbes je uitgelegd hoe het precies zit? Hoelang hij hiermee al rondloopt, of het een bevlieging is of...’

Haar hand schiet plotseling uit naar de haverkoekjes die op tafel staan. ‘Pak zoveel je wilt,’ zegt ze, terwijl er wat kruimels in het rond vliegen. Nog voordat ze haar mond leeg heeft gekauwd, neemt ze een grote slok thee. ‘Deze zijn zo verslavend. Ik ontdekte ze achter in de kast, ze kwamen nog uit het kerstpakket van...’ Ze maakt haar zin niet af. ‘Hoe is het met je werk? Nog nieuwe rollen in de planning?’

‘Het is waar wat ze zeggen,’ begin ik dan maar. ‘Ongeluk komt nooit alleen. Robert wil me laten gaan.’

‘O, en dat is slecht nieuws?’

‘Robert! Je weet wel, mijn agent, degene die mijn rollen regelt?’

‘Ow, da’s kut ja. Je was zijn paradepaardje, toch?’ Ze schenkt zichzelf nog een kop in, waarbij de thee als een waterval uit de kan valt en alles nat is. Geroutineerd pakt ze de keukenrol en veegt de tafel droog, alsof dit vaker gebeurt. ‘Kun je niet naar een andere agent?’

‘Een relatie met je agency is als familie, die doe je ook niet zomaar weg.’

‘Nou ja, als er geen opdrachten meer zijn.’ Ze haalt er haar schouders bij op, waarna ze weer een koekje pakt.

‘Ja, maar aan wie ligt dat? Niet aan mij.’ Ik voel ergernis op-

komen door haar gebrek aan inleving. ‘En natuurlijk kan ik naar een andere agent – ze staan voor me in de rij –, maar dat is niet de *point!* Het gaat erom dat toen ik van de toneelschool kwam, Robert me smeekte of ik bij zijn agentschapje wilde komen.’

‘O ja, je had toen iets met hem.’ Lots gezicht krijgt plotseling iets tragisch.

‘Seks ja, meer niet. Anyway, het was door mijn hoofdrol in die tv-serie dat zijn handel groeide. Het was mijn populariteit die anderen over de streep trok en hem groot maakte. En nu dankt hij me af!’

Ik wacht haar reactie af. Maar in plaats van enige bijval te geven, begint ze plotseling te huilen.

‘Lotje, toch. Laat maar gaan, dat is goed. Gooi het eruit.’ Ik ben opgestaan om haar vast te pakken. Haar lijf schokt in mijn armen. ‘Ik ben er, Lot, laat je maar vallen.’

Ineens kijkt ze me bevreemd aan. ‘Hoe bedoel je?’

‘Gewoon, dat je niet altijd sterk hoeft te zijn. Dat ben ik ook niet.’

Ze heeft een vel van de keukenrol getrokken en snuit hard haar neus. ‘Ik moet weg, Joy!’ zegt ze dan.

Even moet ik switchen, maar dan bedenk ik me: dat kan natuurlijk ook. Misschien is het voor mij ook wel goed om er even uit te zijn. ‘Ik kan wel wat zon gebruiken. De batterij opladen, vitamine D binnenkrijgen, een frisse duik nemen.’ En nadenken over mijn toekomst... ‘Weekje Cariben?’ Ik pak mijn kopje en leun tegen het aanrecht.

‘Sorry Joy, maar ik heb echt geen zin om vijf mojito’s per dag weg te tikken op een all-inclusive resort aan een wit strand in Curaçao,’ reageert ze.

Ik verslik me bijna in de groene thee. Want dat was precies wat ik voor ogen had. ‘Nee, nee, dat hoeft zeker niet... Wat zou jij dan willen? Naar een stad, of iets sportiefs?’

Ze haalt haar schouders op en laat ze zo hard weer zakken dat haar borsten ervan opveren. ‘Jos ging eens per jaar in Frankrijk

wielrennen met zijn clubje vrienden.’ Ze legt de klemtoon op het woord ‘vrienden’.

‘Ik heb sowieso niks met zo’n fietszadel.’

Ze denkt lang na. ‘Ook geen stedentrip, dan zie ik alleen maar crisis om me heen.’

‘Snap ik. Iets met dieren?’ opper ik.

‘Dieren? Wat bedoel je? Op ezel- of kameeltocht?’ Haar gezichtsuitdrukking wordt plotseling agressief, alsof ik die beesten persoonlijk wat wil aandoen door ze te belasten met ons gewicht.

‘Ik bedoel: een safari of zo?’

‘Dat is toch helemaal niets voor ons, Joy.’ Even lijkt ze medelijden te hebben met mij. ‘Wie gaat dat betalen?’

‘Check.’ Ik kan het sowieso niet betalen. Mijn ww-uitkering is overgegaan in bijstand, en dat voor een bekend actrice – gênant. ‘Maar wat d n?’

‘Ik moet lopen,’ zegt ze beslist.

Vanuit de lucht kan ik in de verte het eiland al zien liggen. Geen idee wat ik van deze wandelreis kan verwachten. Ja, dat we veel zullen lopen – iets waar ik überhaupt al geen fan van ben. ‘Als je loopt, denk je makkelijker,’ was de simpele uitleg van Lot geweest. Ze had het Pieterpad voorgesteld. ‘No way, vriendin,’ had ik gesputterd. Als we gaan wandelen, dan doen we het goed. En zo werd het Sicilië, een achtdaagse groepsreis met een gids. Dat was goedkoper dan op eigen houtje, en de kans dat we door de maffia zouden worden gekidnapt was in zo’n groep met een Italiaanse gids ook aanzienlijk kleiner. Ik ben natuurlijk toch een publiek persoon, waar losgeld tegenover staat.

Even kijk ik opzij naar Lot, die met haar geknikte hoofd zachtjes snurkt. Lot heeft de reis voorgeschoten. Dat ik het misschien wel nooit kan terugbetalen heb ik haar nog niet verteld. Ik heb de neiging om haar hand te pakken en mijn hoofd op haar schouder te leggen. De eerste keer dat ik haar zag, zaten we op de kleuterschool.

Een jongen had me van de driewieler geduwd waarop ik voorzichtig rondjes reed. Lot was op dat wegscheurende joch afgerend en had hem van het fietsje getrokken. Met het opgetilde fietsje – alsof het niks woog – was ze naar mij toe gelopen: ‘Hier!’ Sindsdien waren we onafscheidelijk.

Plots slaat Lot haar ogen open, alsof ze voelt dat ik naar haar kijk. ‘Zijn we er al?’

‘Bijna, kijk maar.’ Ik wijs naar de kustlijn van Sicilië, met daarachter de geelbruine heuvels.

‘We gaan zo landen, zouden jullie de stoelen rechtop willen zetten?’ vraagt de stewardess.

Lot en ik knikken.

‘Ach, nu zie ik het pas, Joy de Groot!’ Bewonderend kijkt de stewardess me aan. ‘Welkom aan boord.’

Ik zet mijn professionele gezicht op. ‘Dank je, maar liever niet rondbazuinen.’

‘Nee, tuurlijk. Begrijp ik.’ Ze buigt zich over Lot heen naar me toe. ‘Ga je naar Italië voor werk?’

‘Nee, we gaan wan...’

Ik stoot Lot aan. ‘Voor de voorbereiding van een rol ja, research.’

‘Leuk als je weer eens op tv komt. Ik keek als puber altijd naar *Harten Vier*. Goed, ik moet maar weer eens door.’ Dan loopt ze weg in haar blauwe pakje dat precies om haar jonge lichaam sluit.

‘Feitelijk ben je nu herkend in het buitenland,’ zegt Lot smalend. ‘Steek die maar in je zak.’

Ik kijk in haar lachende gezicht, en even doet alles een klein beetje minder pijn.

Hannah

Als psycholoog ben je een vroedvrouw. Klaar om te helpen, maar nooit om het over te nemen. Mijn instrument is de juiste vragen stellen. Ik kijk mee, ik moedig aan. Ingrijpen doe ik alleen als het echt mis dreigt te gaan en dan nog zo zuinig mogelijk. ‘Echt mis’ is natuurlijk een relatief begrip. Wat voor de een als een mislukking voelt, kan voor de ander een overwinning zijn. Als psycholoog bied je de ander een veilige ruimte om tot inzicht te komen.

Maar de laatste tijd ben ik wat moe. Al die mensen die mijn spreekkamer in en uit hobbelen: ik kan het niet meer opbrengen om ze te laten begaan. Meestal zie ik al van mijlenver aankomen wat er aan de hand is en wat er mis dreigt te gaan. Het is als een kind helpen met een eenvoudig rekensommetje: het is zo verleidelijk het juiste antwoord voor te zeggen.

Daar is Linda, stipt op tijd. Ze loopt de kamer in zonder me te groeten en gaat op de beige leunstoel zitten alsof die van haar is. Ze haalt een tubetje lipgloss uit haar tas en begint de kleur roze uit te smeren op haar lippen. Geduldig wacht ik af. Hoe ongemakkelijk het ook is, ik wacht wel. Dat ongemak is voor de patiënt groter dan voor mij.

‘Nou goed,’ zegt Linda. Haar stem is hees. ‘Ik zal maar meteen met de deur in huis stappen.’

Vallen, hoor ik mezelf in gedachten zeggen.

‘Ik wil stoppen met de therapie.’

Het bloed trekt uit mijn gezicht, mijn handpalmen worden klam. Milde paniek, gekoppeld aan de angst voor verlies. Ik herken mijn

eigen trauma, maar het overvalt me toch altijd weer, alsof het iets nieuws is. Afwijzing. Er niet bij horen.

‘Het heeft niets met jou te maken,’ zegt Linda op bijna sussende toon, alsof ze mijn verwarring kan lezen. Ze brengt nog een laagje lipgloss op.

‘Vertel,’ zeg ik kalm. Ik ben immers getraind om mezelf in de plooi te houden.

Linda zoekt naar woorden, maar ik weet eigenlijk al wat ze gaat zeggen. Dat ze denkt dat ze het wel weer op eigen kracht kan. Dat ze me wil bedanken voor alles wat ik haar in die korte tijd heb geleerd. Het zijn dingen die mensen zeggen, om ervanaf te zijn. Om verder te gaan met doen alsof. Om niet te hoeven zeggen dat het te confronterend is. Te pijnlijk om naar binnen te keren. Dat het tegenvalt jezelf te ontmoeten.

Ik herken ze, de mensen die afhaken. Het is niet mijn eerste keer dat iemand besluit de therapie stop te zetten. Maar deze keer voelt het anders. Het gevoel bekruipt me dat dit misschien wel mijn schuld is. Een onverkwikkelijk gevoel. Een klik hebben is niet iets wat je kunt afdwingen, maar die klik hadden we en toen is er iets misgegaan.

Linda zwijgt.

‘Ik ben bang dat je de verkeerde keuze maakt,’ doorbreek ik uiteindelijk de stilte.

Ze kijkt me ontzet aan. Alsof ze niet kan geloven dat ik nog steeds niet – of weer niet – ‘haar kant’ kies. Haar blik dwaalt af naar haar designertas, alsof die haar beter snapt dan ik.

Ik kijk naar mijn kladblok en schrijf op: *Als Linda intimiteit voelt, keert ze zich af. Wil therapie stoppen na vier sessies.* Ik krabbel nog wat door, omdat ik haar blik wil ontwijken. Een blik die beschuldigt, die zegt dat ik heb gefaald. Ach, kom op Hannah, spreek ik mezelf toe, je laat je door zo’n jonge vrouw toch niet van de kaart brengen? Zeg haar gewoon dat het goed is te botsen met je therapeut, dat dat is waar therapie in de kern over gaat. Alles wat er in deze behandel-

kamer gebeurt, gebeurt ook in het echte leven. Met het verschil dat we hier veilig zijn. Hier kunnen we analyseren wat er aan de hand is, wat er werkelijk speelt achter de maskers, onder de gemeenplaatsen en de terugtrekkende of aanvallende bewegingen van mensen in de buitenwereld. Maar er komen geen woorden uit mijn mond. Linda heeft me geraakt waar het pijn doet, mijn integriteit en mijn vak-kundigheid zijn in het geding.

Ik zucht zachtjes. Ik ben moe, eigenlijk ben ik uitgeput. Al bijna twintig jaar zit ik tussen deze vier muren mijn stinkende best te doen stellen nader tot elkaar te brengen, mensen op de rails te zetten; maar hoeveel mensen had ik in die twee decennia nou echt kunnen helpen? Ik had beter psychiater kunnen worden, dan had ik ze tenminste met een pilletje naar huis kunnen sturen en kwam er af en toe nog wat terecht van mijn therapeutische bewegwijzering. Nu lijkt het of mijn adviezen almaar afketsen op een muur van afweer en coping.

‘We gaan het gesprek afronden,’ zeg ik bruusker dan ik wil. ‘Ik zal het dossier sluiten bij de verzekeraar. Je kunt gaan.’

Op de fiets naar huis ploeg ik me door een zware avondlucht. De warmte van de dag hangt nog in het park alsof ze net als de bezoekers niet naar huis wil. Mannen met lang haar en meisjes met wijde shirts zitten op picknickleden en drinken bier uit hippe flesjes. Jonge mensen in de bloei van hun leven, net als Benjamin. Ik trap nog wat harder. Amsterdam is toch een geweldige stad om te studeren? Waarom moest hij zo nodig weg? Shit, ik had beloofd dat ik hem vanmiddag zou bellen. Zodra ik thuis ben, bel ik hem. Linda had al mijn energie en aandacht geakaapt. Ik had Linda al mijn energie en aandacht laten weggapen. Was ik te ver gegaan in het vorige gesprek met haar? Ik had haar deelgenoot gemaakt van mijn eigen problemen aan het begin van mijn huwelijk met Zac. Dat doe ik in principe niet, dat doe ik nooit, maar ik wilde haar ervan overtuigen dat het beter was bij haar man te blijven. Ik had haar

gewaarschuwd voor de gevolgen die het zou kunnen hebben voor haar kinderen, een scheiding. Ik had haar gezegd het niet te doen. Of tenminste, niet nu: eerst de therapie, dan de beslissing. Maar misschien had ze dat opgevat als bemoeizucht.

Wanneer ik thuiskom, kijkt Zac met één oog op van de krant. ‘Hoi,’ zegt hij.

‘Hoi,’ zeg ik vanuit de gang. ‘Hoe ging je sollicitatiegesprek?’

‘Ging niet door.’

Ik hang mijn jas op het haakje en loop de woonkamer in. ‘Jammer. Wat lees je?’

‘O, hmm,’ zegt Zac.

‘Wat is dat: o, hmm?’ Mijn therapeutenstem staat nog aan. Hij reageert niet.

‘Waarom zet je je leesbril niet op wanneer je de krant leest? Zo krijg je hoofdpijn.’

Zac laat zijn bril met een tikje van zijn voorhoofd naar zijn neus vallen en leest verder.

‘Ik had vandaag echt een rottag,’ ga ik door. Vanuit mijn ooghoeken zie ik het halve aanrechtblad vol staan met vuile vaat. Ik marcheer door naar de keuken en inspecteer de schade. Een aangekoekt pannetje havermout. Een paar borden met resten sla en hummus. Vier gebruikte koffiekopjes. ‘Je kunt ook koffiedrinken uit een en hetzelfde kopje,’ mompel ik. Wanneer ik de vaatwasser open, zie ik dat die nog vol zit met de vaat van gisteravond.

‘Sjzus. Eigenlijk ben ik wel een beetje klaar met vandaag, Zac!’

‘Wat was er vandaag?’ vraagt hij verstrooid.

‘Dat gesprek met die patiënt die bij haar man weg wil, weet je nog?’

Hij knikt.

Ik loop terug naar de woonkamer. ‘Ik ben bang dat ik buiten mijn boekje ben gegaan. Ik heb haar geadviseerd niet bij haar man weg te gaan. Maar dat hoor ik niet te doen, ik ben geen coach.’

‘Wat is er mis met een coach?’ Sinds zijn ontslag gaat Zac langs bij een loopbaancoach, een meisje van eind twintig dat nog nauwelijks met haar eigen loopbaan begonnen is. Ze hoorde bij de *golden parachute*-regeling die bij zijn ontslag kwam. Zac is erg te spreken over haar, hoewel ik tot nog toe weinig resultaten bespeur. Hij opperde laatst dat hij misschien zelf wel coach wilde worden. Dat heb ik hem meteen uit zijn hoofd gepraat. Er zijn genoeg coaches in deze wereld.

‘Er is niets mis met een coach,’ zeg ik. ‘Maar in tegenstelling tot een coach, heb ik een beroepscode. En ik ben bang dat ik over de schreef ben gegaan.’

‘Wat kun je jezelf toch altijd heerlijk onderuithalen,’ zegt Zac vermakelijk. ‘Zou het niet gewoon kunnen dat die patiënte van jou een onhandelbare, zelfingenomen trut is?’

‘Hè Zac, doe niet zo flauw.’

‘Je kunt het in een volgend gesprek toch rechtzetten met haar?’

‘Ze heeft besloten met de therapie te stoppen.’ De tranen prikken achter mijn ogen. Ik ga hier toch niet om huilen? We hebben het hier over een patiënt, verdraaid. Ik pak het vuile koffiekopje dat voor Zac op tafel staat en breng het naar de keuken.

‘Je hoeft niet aan jezelf te twijfelen, Han, je bent een goede psycholoog. De beste,’ roept Zac me na.

Ik draai me om. ‘Wat bedoel je daar nu eigenlijk mee? Dat ik niet moet zeuren? Godver, zeg eens wat je écht denkt of bedoelt. Zeg het maar, spaar me niet.’

‘Ik zég wat ik echt bedoel, maar jij wilt nooit accepteren dat mensen ook echt bedoelen wat ze zeggen.’

Verbluft kijk ik hem aan. ‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Volgens mij ben je moe,’ zegt hij en hij kijkt weer in de krant. ‘En ik heb geen zin in ruzie, dus zullen we dit gesprek op een ander moment voortzetten?’

Ik zet het kopje naast de andere vier vieze kopjes op het aanrecht en bijt op mijn onderlip zodat de tranen niet doorzetten. Met veel

lawaai ruim ik de vaatwasser eerst uit en dan in. Zac geeft geen krimp. Er zijn mensen die huishoudelijke taken meditatief noemen. Er zijn ook mensen die rustig worden van servies kapotsnijten.

‘Mooi, nu heb ik hartkloppingen,’ zeg ik tegen een bord. ‘Ik heb hartkloppingen,’ zeg ik dan iets luider zodat het Zac niet kan ontgaan.

‘Sorry,’ zegt Zac. ‘Ik ben bijna klaar met dit artikel.’

‘Prima, prima,’ zeg ik. Ik zie inmiddels sterretjes van ingehouden woede. Ik weet dat ik me niet moet afreageren op Zac. Dit gaat niet om hem. Dit gaat om mij.

Nadat ik thee voor mezelf heb gezet, draai ik me om. ‘Zac, denk je dat ik het aan mijn hart heb? Ik voel me echt niet lekker...’

Zac zwijgt.

‘Zeg, als ik een hartaanval heb, moet ik dan eigenlijk ook wachten tot jij klaar bent met de krant?’

Hij zucht en richt zijn blik op. ‘Wat is er toch met je, Han?’

‘Ja, dat vraag ik nu juist aan jou, wat denk jij dat er met me is?’

Hij haalt zijn schouders op. ‘Volgens mij ben je hartstikke gezond. Je hebt vanmorgen nog een uur gejojgd in het park.’

‘Er zijn mensen die na een rondje hardlopen een hartstilstand krijgen, dus dat zegt helemaal niets.’

‘Heb je nog andere klachten?’

‘Ik ben gewoon moe, ik ben gewoon zo moe.’ Somber ga ik tegenover hem aan tafel zitten, het theeglas tussen mijn handen geklemd. Ik wil huilen, hard en voluit janken, maar er komt niets. Ik heb geen tranen, dat zei mijn moeder altijd. *Hannah heeft geen tranen*. Dat was trouwens een compliment, althans, zo werd dat geformuleerd. *Hannah lost alles met haar hersens op*.

Zac kijkt me hulpeloos aan. Dat doet hij altijd als ik me ongelukkig toon. Terwijl dat niet hoeft, hij kan me ook gewoon eventjes ongelukkig laten zijn. Maar hoe vaak ik hem dat ook heb verteld, het beklijft niet.

‘Misschien heb je wat te veel hooi op je vork,’ oppert hij dan.

‘Mijn vork is gebroken,’ antwoord ik.

‘Waarom ga je morgen niet even langs bij de huisarts?’

‘Hij ziet me alweer komen. Ik ken zijn assistente beter dan hijzelf.’

Zac schuift de krant met een veelbetekenende blik naar me toe.

‘Kijk hier eens naar.’

Ik duw de papieren indringer terug. ‘Nee schat, ik heb geen zin in een kruiswoordpuzzel.’

‘Ik bedoel deze advertentie, dat lijkt me wel iets voor ons.’ Hij wijst op het zwart omkaderde vierkantje onder aan de pagina.

Wandelvakantie in de Italiaanse bergen. SNP biedt voor dit najaar ontspannende wandelvakanties aan, inclusief professionele gids. Kleine groepen, interessant gezelschap of juist in complete rust. Ontdek nu het onbekende binnenland van Sicilië.

Alleen al door het lezen van de advertentie komt mijn centrale zenuwstelsel tot rust. Een wandelvakantie. Ik zou het niet hebben bedacht, maar het klinkt goed. Even geen zwartgallige mensen om me heen, maar alles licht en groen, een kwetterend vogeltje, de septemberzon op mijn blote huid, het knerpen van kiezeltjes onder de zolen van mijn wandelschoenen. En Zac die alle aandacht heeft voor mij.

‘En mijn patiënten dan?’ vraag ik.

‘Die kunnen toch wel twee weekjes zonder je?’

Tien dagen later is het zover. Doodmoe wacht ik op mijn koffer bij de bagageband van de luchthaven van Palermo. Ik was al om vier uur op vanmorgen. Zac kon op het laatste moment toch niet mee. Hij had drie sollicitatiegesprekken. Van één gesprek kun je nog denken: er komt wel een nieuwe kans. Maar drie gesprekken, dat is bijna een garantie op een nieuwe baan. En dus besloten we

dat ik in mijn eentje zou gaan, een beslissing waar ik al voordat ik het vliegtuig uit stapte spijt van had. Eerlijk is eerlijk, mijn besluit om alleen te gaan was ingegeven door economische motieven. We kregen het geld niet terug.

‘Zie het als een vorm van therapie,’ had Zac gezegd. Daarna zei hij iets over dat dingen aangaan die je niet durft de snelste manier is om te groeien. Heeft hij vast van zijn coach.

Wanneer ik door de schuifdeuren de aankomsthal binnenkom, zie ik een man met een bord van SNP in zijn hand waar HANNA op staat.

Ik stap op hem af. ‘*Hi, my name is Hannah,*’ zeg ik. ‘*With a H.*’ Ik maak van mijn handen de letter H.

Hij kijkt naar zijn bord en veegt dan mijn naam in één beweging met zijn mouw weg.

‘*Im Vincenzo,*’ zegt hij en hij lacht ter begroeting. Maar goed ook, want ik houd niet van mensen die knuffelen of te lang mijn hand schudden. Een grote rij schuin naar voren staande tanden wordt zichtbaar wanneer hij lacht. Waarschijnlijk iets te lang borstvoeding gekregen.

‘*And where is your husband?*’ vraagt hij.

‘*My husband had a very important congress he needed to attend,*’ lieg ik. Niemand hoeft te weten dat mijn man thuis is.

Een nieuwe stroom bezoekers komt door de schuifdeuren naar buiten. We staan in de weg. Vincenzo schrijft met sierlijke letters een nieuwe naam op zijn bordje. Samen wachten we op BIBI. Een jonge vrouw komt op ons af, ze draagt een panterlegging en een strak zijden hemdje. Haar boezem bolt eroverheen als twee hortensia’s in volle bloei. Ze heeft lang golvend bruin haar en een rij blinkende orthodontist-tanden. Ik schat haar begin dertig en ik vraag me af wat zo iemand op een gezamenlijk wandelreis te zoeken heeft. Moet dat meisje niet gewoon naar een Lowlands?

‘Ik heet Bibi,’ zegt ze tegen niemand in het bijzonder. ‘*Nice to meet you.*’

Ze opent een gehaakt regenboogtasje en haalt er een Dopper-fles uit. Is dat alles wat ze bij zich heeft?

‘Leuk je te ontmoeten,’ zeg ik. Ze knikt en raakt zachtjes mijn bovenarm aan bij wijze van begroeting.

‘Wanneer ben jij geboren?’ vraagt ze. Haar stem heeft iets zuchtends. Niet van vermoeidheid, maar van een soort verwondering over de wereld om haar heen.

Ietwat verward door deze vreemde vraag antwoord ik beleefd: ‘10 november 1975.’

Ze knippert snel met haar oogleden, alsof ik iets heb opgebiecht wat ze moet verwerken.

‘Ach... ja. Dat voelde ik al. Maar we komen er wel uit samen.’ Dan richt ze zich tot Vincenzo. ‘*This is the whole group, right? So, let's go?*’

De gids knikt en samen lopen ze in de richting van de deur.

‘Hé,’ roep ik, terwijl ik op een drafje met mijn koffer achter hen aanloop. ‘Waarom wilde je mijn geboortedatum weten?’

Ze kijkt over haar schouder. ‘O, ik heb een negatieve interactie met schorpioenen. Als ik er een ontmoet, voel ik dat binnen een paar seconden. En ik probeer mijn chakra-energie een beetje schoon te houden. Snap je?’

Ik wil iets zeggen, maar ik kan zo snel niets bedenken. ‘Ik ben Hannah,’ zeg ik daarom maar. ‘Hannah met een h. En ik kom uit Amsterdam. Ik zou samen met mijn man op deze reis gaan, maar op het laatst lukte het hem niet om mee te komen. Hij heeft een heel belangrijk congres...’ Ik ratel. Waarom ratel ik?

Dan houdt ze stil en neemt me aandachtig op. ‘Weet je Hannah met een h, er zijn momenten waarop stilte een gedicht is. Hoe zou het zijn om dat gedicht te leren lezen?’

Stomverbaasd staar ik in haar reebruine ogen.

‘*Lets go, ladies!*’ moedigt Vincenzo ons aan. ‘De andere wandelaars zijn al in het hotel. Er is genoeg tijd om in de taxi met elkaar te kletsen.’

Bibi

Terwijl we het eiland naderden zie ik schimmen van bergen. Ze zijn hoger dan ik had verwacht. Ik weet verder niets van Sicilië, behalve dan dat het de bal is waar de laars van Italië tegenaan trapt. Normaal gesproken verdiep ik me meer in mijn reisbestemmingen, maar ik heb deze reis pas gisteravond geboekt. Het was de eerste de beste wandelvakantie die voorhanden was. In het vliegtuig las ik pas de reisinformatie. Ik ga de Magna Via Francigena lopen, een duizend jaar oude handelsroute waar ooit Normandische ridders en middeleeuwse pelgrims overheen trokken, onderweg naar Jeruzalem.

Zodra ik in Palermo uit het vliegtuig stap, slaat de warmte me in het gezicht. Tegelijkertijd is het heilig, zeemist. Op de vliegtuigtrap voel ik dat ik heel even mijn evenwicht verlies. Snel klamp ik me vast aan de leuning. De mens is niet gemaakt om te vliegen, kijk maar wat er met een waterflesje gebeurt bij het landen.

Onderweg naar de uitgang van het kleine vliegveld word ik links en rechts ingehaald. Waarom al die haast? Bij de bagageband zie ik ze weer staan. Ik herken een zorgvuldig geklede oude dame die in de rij voor me in het vliegtuig zat. Twee jongens die hun broekspijpen hoog hebben opgerold en naar aftershave ruiken. Ze houden hun blik onafgebroken op het poortje van de bagageband, alsof ze denken dat de tijd daarmee sneller zal gaan. Zelf heb ik geen bagage ingecheckt, simpelweg omdat ik niets had van de SNP-paklijst. Geen bergschoenen, geen wandelsokken, geen veldfles. Ik zal het moeten doen met een handtas met mijn paspoort, telefoon, portemonnee en een paar lichte kledingstukken.

Vlak voor de uitgang staat een man met een bord waar SNP REIZEN op staat. Naast hem staat een vrouw die in de korte tijd waarin ik op haar afloop al drie keer op haar horloge heeft gekeken. Ze zou knap kunnen zijn met haar symmetrische gezicht en steile, bruine haar, maar de prominente fronsrimpel en samengeperste lippen zitten in de weg.

Ik stel me voor aan de man die onze gids blijkt te zijn. Vincenzo is de naam. Zijn handen zijn ruw van het eelt en hij heeft een prettig soort energie van iemand die volkomen geaard is, die weet wie hij is. De vrouw met het horloge blijkt Hannah te heten. En hoewel ze een stuk ouder is dan ik, doet ze me aan mezelf denken, maar dan acht jaar geleden. Een vrouw die haar lichaam allang heeft verlaten en met opengesperde ogen op zolder woont. Misschien kan ik haar helpen, maar misschien ook niet. Ieder mens heeft immers zijn eigen proces te doorlopen. Hooguit reiken we iets aan en zeggen we vriendelijk: 'Kijk, dit kan ook.' Maar uiteindelijk wordt er pas gedronken als er dorst is.

Bij het hotel, een oud gebouw in het midden van het centrum, blijken er nog twee medereizigers te zijn: Joy en Lot. Ze zijn met een vlucht eerder aangekomen en hebben al een wandeling door de stad gemaakt. Het voelt als een opluchting dat zij er ook zijn. Lot lijkt me een toegankelijke, sociale vrouw die het beste met iedereen voorheeft. Joy komt me vaag bekend voor, al kan ik niet plaatsen waarvan. Met haar in de buurt hoeft je je nooit te vervelen, zoveel is al duidelijk. Met luide, opgewekte stem vertelt ze dat ze alvast sandaaltjes zijn gaan kopen voor Lot, die kennelijk alleen teenslippers bij zich had.

'Een echte Italiaanse draagt haar teenslippers uitsluitend naar het strand en zou het niet in haar hoofd halen om ze in de stad te dragen,' beweert Joy.

Aan de voeten van Lot zitten nu zilveren sandaaltjes met opzichtige kristallen. Ze lijken me nogal frivool voor iemand die zo

praktisch overkomt als zij. Maar uit haar gezichtsuitdrukking kan ik niet opmaken of ze er blij mee is of niet.

Ik kijk naar mijn eigen voeten. Ze zijn vuil en hebben veel eelt, doordat ik meestal op blote voeten loop. De Birkenstocks die ik vanochtend haastig heb aangeschoten zijn zeker twee jaar oud.

Joy kijkt nu ook naar mijn voeten en barst in lachen uit: 'Maar op Ibiza gelden kennelijk weer heel andere regels.' Ze heeft een meisjesachtige lach die aanstekelijk is.

'Als je wilt heb ik een nagelborsteltje bij me,' zegt Lot. 'En een clipper, want als je nagels te lang zijn, kun je echt problemen krijgen met lopen.'

'Dank je wel,' zeg ik. 'Ik klop later bij je aan.'

Ondertussen heeft Hannah haar sleutel van de receptioniste gekregen en is het mijn beurt om in te checken.

'*The other lady already has the key,*' zegt de receptioniste wanneer ze mijn gegevens heeft opgezocht. Ze knikt naar Hannah, die fanatiek op het knopje van de lift staat te rammen.

'Hoe bedoelt u?'

'U hebt een gedeelde tweepersoonskamer geboekt.'

'Dat lijkt me niet,' zeg ik, al heb ik geen idee wat ik nou eigenlijk geboekt heb.

'Hier staat het: gedeelde tweepersoonskamer.' De receptioniste wil het computerscherm naar me toe draaien om te bewijzen dat ze gelijk heeft, maar ik gebaar dat dat niet nodig is.

'Wij hebben ook samen een kamer,' zegt Joy.

'Maar wij zijn al twintig jaar vriendinnen,' zegt Lot. 'Dus dat is anders.'

'Oké... Kan ik alsnog een eenpersoonskamer boeken?'

De vrouw kijkt op haar computer en schudt haar hoofd. 'Sorry, we zitten helemaal vol.'

Hannah heeft de conversatie opgevangen en is er inmiddels ook bij komen staan.

'Dit kunnen jullie niet menen,' zegt ze op zo'n verontwaardigde

toon dat ik heel even een sprankje belediging voel. ‘We kennen elkaar niet eens.’

‘Tja,’ zegt de vrouw. ‘Ik vrees dat u daarvoor bij uw reisagent moet zijn.’

Hannah en ik kijken elkaar een moment aan, de afschuw in haar blik is onmiskenbaar. Daarna draait ze haar hoofd weg alsof ze mijn aanblik niet meer kan verdragen.

Alles heeft een reden, zeg ik tegen mezelf. Het Universum is een onverklaarbare multidimensionale puzzel waarvan je bij lange na niet alle stukken kent. Geef je over en laat het gebeuren. Adem liefde in. Adem liefde uit.

‘Zullen we maar naar de kamer gaan?’ zeg ik.

Hannah geeft mij de sleutel. ‘Neem jij hem maar. Er is vast nog wel iets anders te regelen.’

De kamer blijkt op de tweede verdieping aan de voorkant van het gebouw te liggen. Het is er sober ingericht: er staan twee bedden die uit elkaar geschoven kunnen worden en het ruikt er sterk naar kamfer. Ik zet de bedden zo ver mogelijk uit elkaar en ga op het bed bij het raam liggen. Een elektrisch schokje in mijn hoofd. Ik voel opeens dat ik heel erg moe ben en doe mijn ogen dicht. Buiten hoor ik luid getoeter van auto’s en in de kamer naast me voert een man een verhit telefoongesprek. Gisteren leek het nog zo logisch. Alsof ik het niet eens meer hoefde te beslissen, het voelde of de beslissing al was genomen. Een *weten*. Maar nu begin ik te twijfelen. Wat doe ik hier? En wie denk ik voor de gek te kunnen houden? Ik moet stoppen met denken, want ik heb zonder het kippenhok in mijn hoofd al genoeg hoofdpijn.

Ik moet in slaap zijn gevallen, want even later word ik wakker van een fel geklop op de deur. Wanneer ik opsta, ben ik een fractie van een seconde mijn evenwicht kwijt. Hannah komt de kamer binnengestormd met haar enorme koffer en rugzak.

‘Het is toch niet te geloven?’ zegt ze. ‘Ik ga een klacht indienen

bij SNP, want dit is schandalig. Laat jij je boeking eens zien.'

Er zit geen vraagteken achter de zin, het klinkt eerder als een bevel, maar toch haal ik mijn boeking tevoorschijn. 'Gedeelde tweepersoonskamer,' leest ze voor. 'Het ligt dan aan jou, denk ik.'

'Hoe bedoel je?'

'Ik had een tweepersoonskamer geboekt omdat mijn man mee zou gaan. En nu moet ik hem dus met jou delen, omdat hij op het laatste moment heeft geannuleerd.'

Ik volg mijn adem die diep naar mijn buik gaat, die mijn organen nieuwe energie geeft en mij laat thuiskomen bij mezelf, en ik blaas wat het ook is dat deze Hannah bij me losmaakt weer uit.

'Het is maar voor één nacht,' zeg ik om de boel wat te sussen.

'Twéé nachten. Morgen hebben we een rondleiding door Palermo en slapen we hier nog een keer.'

Al zie ik ertegen op om de kamer met deze vrouw te delen, dat we nog een extra vrije dag hebben komt als een opluchting. Nu kan ik morgen de stad in om wandelspullen te kopen.

Hannah gooit haar koffer op het andere bed en maakt hem open. Keurig gestreken en opgevouwen kleding wordt in de kast gelegd.

'Kijk, ik heb de helft voor jou overgelaten,' zegt ze nadrukkelijk.

'Ik heb niet zoveel bij me,' zeg ik.

Ze laat haar ogen op mijn tasje vallen en zegt niets.

Ik ga weer liggen en sluit mijn ogen, terwijl ik geluidloos een mantra zing.

Aum bring namah aum.

Alle wezens zijn absolute energie en bewustzijn. Ook ik. Ook Hannah. Dan komt er een appje van papa binnen.

Bibi, waar ben je in gods vredesnaam? Je had nu in het vliegtuig moeten zitten.

Aum bring namah aum, zeg ik weer zachtjes tegen mezelf.

Weer val ik in een diepe slaap. Midden in de nacht schrik ik wakker. Er is iets, maar ik kan niet meteen plaatsen wat. Dan zie ik een man

naast mijn bed staan. Hij draagt een versleten jasje en kijkt me aan met holle ogen. Ik wil gillen, maar mijn keel zit dicht. Dan bedenk ik me dat hij een geest is.

Ik zie al van jongs af aan 'dode mensen'. Vroeger vond ik het heel normaal om met mijn overleden oma te praten en ook zat er altijd een oude man in ons huis die later niet echt bleek te bestaan. Althans, niet in stoffelijke vorm. Nadat ik rechten had gestudeerd en bij een advocatenkantoor ging werken, raakte ik naast het contact met mijn lichaam ook mijn 'gave' kwijt. Ik dacht er niet meer aan, totdat door yoga de poorten weer opengingen en ook de spookjes terugkwamen. Ik heb geleerd om me ervoor af te sluiten, want anders kan het een behoorlijke heksenketel worden. Ik had natuurlijk kunnen weten dat er in een oud gebouw in Palermo behoorlijk wat zielen kunnen hangen die er nog niet in zijn geslaagd om de oversteek naar het licht te maken.

Het liefst zou ik het licht aan willen doen, spookjes gedijen nou eenmaal beter in het donker, maar Hannah slaapt. Haar adem is snel en oppervlakkig, alsof ze door een roedel woedende honden achterna wordt gezeten, en misschien is dat in haar dromen ook wel zo. Ik vraag me af of zij iets merkt van de aanwezigheid in de kamer. Iemand die niet thuis is in haar lichaam, heeft vaak onbewust alle deuren en ramen openstaan. Dan realiseer ik me dat de entiteiten niets met de kamer te maken hebben, maar alles met háár. Deze vrouw heeft haar halve stamboom om zich heen hangen.

Aum bring namah aum. Aum bring namah aum.

Ik herhaal de woorden in mijn hoofd totdat het licht wordt, het spookuur voorbij is en de wekker van Hannah met een hysterisch geklingel afgaat.